

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: KONRÁD GÉZA református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton,
Előfizetési ára: egész évre 50 Lei,
fel évre 25 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség, kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. sz. Ide küldendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény. Előfizetési díj, hivatalos hirdetések díja és reklamációk Konrád Géza címére, Oradea-Mare (Nagyvárad) Őr-utca 1. sz. küldendők.

A királyhágómelléki püspök

Nem életrajzot, még csak nem is croquis-akarov írni egy kedves emberünkről, aki méltóságot vitt bele az állásába. Egyéni gondolatok sekélyes barázdáit róvóm csupán és nem gondolok még arra sem, alkalmasak-e ezek a barázdák a mag ültetésére. Egyre mégis jók lehetnek. Arra, hogy az emberek kalapot emeljenek a testet öltött fogalom, a kötelességteljesítés előtt. Az embert nem úgy ismerjük meg, ha ő keres fel bennünket, hanem csak úgy, ha mi keressük fel őt. Súlyok István nem nagyon igyekezett magát megismertetni és mégis eléggé ismerjük, mert gyakran volt dolgunk vele. A fiatal kápánból lett nagyvárad pap megfogadta Schiller oktatását: „Früh übl sich, wer ein Maister werden will“. És ő mester lett a mesterek között. Egy principiumot ismert csupán, a kötelességteljesítést és ez nevelte őt arra, amivé lett, de ezt kívánta belenevelni másokba is, akik dolgozótársai voltak. A fanatikus emberek ereje nyilatkozott meg benne is, amely épít, rombol, aszerint mily indulatot fog a véletlen, vagy a születési hajlam cselekvési ösztönének hámjába. A hajlam az építés felé vezette a közönségesnél jóval nagyobb energiáját. Az meg a református egyház szerencséje, hogy a véletlen épen oda vetette, ahol bőven volt és van mit építeni. De nem is sajnálta soha a fáradságot az építőmunkától. Mint kötelességtudó deák a pensemokat, úgy oldotta meg egymásután a könnyebb, nehezebb feladatokat. Nem válogatott bennük. Szerinte a kötelesség egyforma, a könnyű s nehéz feladatokkal szemben. Ahogy ereje, tapasztalata, tudása növekedett, több és több terhet vett magára. Még most is, amikor az emberi kor napja már hanyatló féltet futja meg, nem akarja rövidebbre szabni tevékenységének útját, úgy vélven, hogy addig dolgozzék az ember, ameddig bírja. Pedig az ő éles ítélőképessége és tapasztalatokban megedződött kormányzói rutinja a fizikai munka megőrlő

fáradsága nélkül is elég hasznára volna a köznek. Dehát minden a nevelés dolga. A munkaszeretet nála már második természeté vált.

Ez az ember 33 év óta a nagyvárad egyházközségé s vagy husz év óta a bihari egyházmegyéé. Most részt kér belőle a királyhágómelléki kerület is. Ha csak rajtunk állana, azt mondanók, nem adjuk oda. Az egyéni önzés azonban nem mindig jogosult, különösen nem az adott esetben. Megosztozunk hát rajta testvériesen. Birja az ő kimeríthetlen energiája még ezt a munkát is. Meg azután jó auspicium a kerületre nézve, ha a kötelességteljesítésnek ez a fanatikus hive veszi kezébe vezetését. Maga ez az egy körülmény bizalmat gerjeszt bennünk egyházi alkotmányos életünk életerős buzogása iránt.

Csak azt a kívánságot röpitjük hát felé: ad multos annos!

Dr. T. K.

Egyházkerületünk közgyűlése 1922. február 23.

Február 23-án volt a királyhágómelléki református egyházkerület történelmi nevezetességű első közgyűlése. Ennek a száraz krónikának a keretei nem engedik, hogy a lélektani elemzés aprólékos és finom műveleteivel boncolgassuk az impozáns módon megnyilvánult egység és erő belső tényezőit, — elég annyi, hogy a „consensus patrum“ a legteljesebb volt, a határozatokat magas színvonalu eszmecsere után minden esetben egyhanguan hozták meg. A közgyűlés kiemelkedő pontja a törvényesen megválasztott tisztségviselők eskütétele volt. A külső körülmények kényszere mellőztette ez alkalommal a kifelé is látható ünnepélyességet a püspök, a főgondnok és a tisztségviselők beiktatásának, de annál teljesebb volt a lelkek ünneplése, amelyekből sugárzott a kálvinista egyház történelmi helyzetének bölcs és elszánt mérlegelése, az ősök mártírvérével szerzett és sokszorosan megpecsételt önkormányzatunkhoz való törhetetlen ragaszkodás.

A szavazatbontó bizottságok jegyzőkönyveit Soltész Elemér egyhker. főjegyző terjesztette elő s ezek alapján a közgyűlés a tisztviselők választását tudomásul vette, megerősítette és felhívta a megválasztottakat, hogy a tiszti esküt tegyék le.

Először Sulyok István püspök tette le az esküt, akit az egyházkerület részéről Domahidy Elemér főgondnok üdvözölt. Majd Széll György a nagybányai egyházmegye esperese, mint szolgálati idejére nézve az esperesi kar legidősebb tagja — a bevett rendtartás szerint — üdvözölte és beállította hivatalába a püspököt, jelezve, hogy az ünnepélyes beiktatásra nézve az esperesi kar annakidején intézkedni fog. Sulyok István püspök az üdvözlésekre válaszolva kijelentette, hogy programját részletesebben felszentelésekor körvonalozza. Tudatában van annak, hogy hivatalát, amelyet a sok munkán kívül még rendkívüli felelősség is terhel, a református egyház történelmének legnehezebb napjaiban foglalja el. Szívesen, — még élete árán is vállalja a szolgálatot, melyre a gyülekezetek bizalma elhívta, mert feje felett elsuhanhatott az évek száma, élete árnyai megnövekedhettek, de azt érzi, hogy a kálvinizmus ideáljain ma is épen azzal a rajongó lelkesedéssel csüng, amely kora fiatalságától kezdve minden ténykedését irányította. A közgyűlés megnátott elismeréssel fogadta a püspök közvetlen szavait.

Ezután Domahidy Elemér főgondnok tette le az esküt, akit a püspök és dr Babós János érmelléki egyházmegyei gondnok üdvözöltek. A főgondnok az üdvözlések elhangzása után előterjesztette programját. A mély vallásosságtól áthatott beszédben a kálvinista egyház szerzett jogaihoz való állhatatos ragaszkodás, a protestantizmus egyetemes kulturális jelentőségének igaz értelmezése, bajaink tiszta átlátása és az orvoslás utirányának megjelölése voltak a vezérgondolatok.

Majd Soltész Elemér egyházi főjegyző, Nagy Vilmos egyházi aljegyző, dr Harcsár Géza világi főjegyző, dr Váradi Miklós világi aljegyző, végül Bélteky Lajos és Takács Zsigmond lelkészi tanácsbírák és Papszász Lajos világi tanácsbíró eskütétele után tudomásul vette a közgyűlés Csécsi Imre és dr Szegedy Lajos tanácsbírák lemondását. A lemondás folytán megüresedett egy lelkészi, egy világi tanácsbírói tisztségre és a Nagy Vilmos lemondásával üresedésbe jött tanárképviselőségre az elnökség a kerületi közgyűlés megbízásából a törvények értelmében új szavazást fog elrendelni.

A tárgysorozat rendjén foglalkozott a közgyűlés a vallás- és művészetügyi miniszter leira-

tával és ezzel összefüggésben az erdélyi ref. egyhker. közgyűlésének és igazgatótanácsának kerületünk önálló szervezkedésére vonatkozó határozatával.

Az önálló kerületi szervezkedés eddigi törvényes lépéseinek jóváhagyó tudomásulvétele a zsinat hatáskörébe tartozván, kiküldötte a közgyűlés azt az ötös bizottságot, amely az erdélyi egyházkerület hasonló bizottságával együttesen megkezdi a zsinatot előkészítő munkálatokat. E bizottság javaslatai alapján a legközelebbi közgyűlés megteszi a szükséges további rendelkezéseket. Ezt a határozatát válaszként felterjeszti a közgyűlés a vallás- és művészetügyi miniszteriumhoz. A tiszántúli kerulettől átutalt segélyösszeg felosztására nézve a visszatartott levonások miatt nem intézkedhetett még most a közgyűlés. Széll György esperes indítványára leszögezte a kerület azt az álláspontját, hogy ennek az összegnek terhére semmiféle levonás nem eszközölhető, miért is az egész összeg hiánytaian kiutalásának megsürgetésével az elnökséget megbizta.

Az adminisztrációs költségeket más fedezet hiányában ebből a megcsonkított segélyösszegeből folyósította ideiglenes előlegképen a közgyűlés. Ugyancsak Széll György esperes indítványozta azt is, hogy a kiegészített segélyösszeg elsősorban a mi felekezeti tanítóságunk vigasztalan anyagi helyzetének orvoslására fordíttassék.

Minthogy kerületünknek mindig több és több lesz a jogi véleményezést igényelő ügye, dr Harcsár Géza világi főjegyző javaslatára az egyházkerületi ügyészi teendők ideiglenes ellátására dr Thury Kálmán nagyváradai főgondnoknak adott a közgyűlés megbízást.

Az ügyrend megállapítása kapcsán elfogadta a közgyűlés a világi főjegyzőnek azt az indítványát is, hogy a lehetőség szerint minden közgyűlésünk sorrendben váltakozva, más-más városban legyen.

Ezután a tanügyi előterjesztéseket adta elő Nagy Vilmos. Ezeknek rendjén lemondott Nagy Vilmos az egyházkerület középiskoláinak felügyeletéről s javaslatára Bakcsy Gergely szatmári főgymnáziumi igazgató kapott megbízást a középiskolák felügyelői teendőinek végzésére. Az egyházkerületi tanügyi bizottság szervezésére vonatkozó előadói javaslatot határozati erőre emelte a közgyűlés, majd az énekügyi ideiglenes bizottság munkálatát elfogadva, ennek alapján megbízást adott Bottyán Pál belényesi lelkésznek, hogy az elemi iskolák és a középiskolák négy alsó osztálya számára hangjegynélküli énekeskönyvet állítson össze vallásos énekeinkből. Sürgős felterjesztések megtételével bizta meg

a közgyűlés az elnökséget a tanítók és tanárok nosztrifikáló vizsgálata, az állam nyelvének hivatalos használata tárgyában kiadott rendeletek hatályának elhalasztása, a máramarosszigeti lyceum és a fizetéskiegészítő államsegélyek kiutaltatása ügyében.

A domahidai, kismajtényi, érendrédi és nagyváradai új tanítói díjlevelek jóváhagyása után dr. Váradi Miklós világi aljegyző előterjesztése alapján foglalkozott a közgyűlés a földreformnak a bánáti egyházmegye több egyházát és iskoláját életveszélyesen érintő módon való végrehajtásával, minek gyors orvoslását küldöttségileg fogja kérni az elnökség. Végezetül több adásvételi szerződést hagyott jóvá a közgyűlés. Nem lenne teljes a gyűlés krónikája, ha a szatmári főgymnázium igazgatótanácsának felterjesztésével kapcsolatban hozott határozatról hallgatna. A felterjesztés vergődő iskoláink valóságos „De profundis”-a. Azt kérdi a szatmári főgymnázium igazgatótanácsa, hogy mimódon fogja a kerület a 300 éves iskola fennállását a jövőben biztosítani? Ez a kérdés minden iskolánk legfájdalmasabb és legmarcan- golóbb kérdése.

Államsegélyeink sorsa bizonytalan — vagy nagyon is bizonyos, tandíjemelésről szó sem lehet — a tanszemélyzei jelenlegi fizetésével máról-holnapra tengődik. A testi lerongyolódás után lelkiileg is tönkremegy és ez óriási baj, mert a nélkülöző és elégedetlen lelkületű pedagógusok generációk lelkét fertőztetik meg akaratuk ellenére is. Nagyjaink jól látják a bajokat és minden idegszáluk megfeszül a segíteniakarásban; szószék, gyűléstermek egyre keservesebb panaszkodó visszhangzanak s a felelet minderre a rémitő közöny, — legalább még a jelenben — mely nehéz iszapjával elüli a lelkeket, mialatt intézményeink rohanva sorvadnak. Pusztába kiáltó szóként halatszik: „akié az iskola, azé a jövő!” — pedig, ha nem lesznek iskoláink, nem lesz jövőnk sem. A kerület vezetősége és minden tagja érzi, hogy a tettek órája elközelgett, — várni tovább egyenlő az öngyilkossággal s a hozott határozat értelmében a közeli napokban összeül a püspök és főgondnok elnöksége alatt a kiküldött bizottság, amely számotvetve anyagi körülményeinkkel és egyházunk magasabb érdekeivel, meg fogja keresni a megoldás lehetőségeit s javaslatait majd a legközelebbi kerületi ülés elé viszi döntés végett.

A közgyűlés végzett munkája döntő fontosságú jövőnkre. Belkörüleg, autonóm törvényeink értelmében egy elszánt lépéssel előbbre haladtunk a békés megértés segítségével a megszilárdulás felé. Minden reményünk meg van arra, hogy az államjogi feszültség is engedni fog

merevségéből, — mert hiszen lényegében egyházunk és az állam érdeke egybevágó — mi is a békés munkálkodást óhajtjuk megkezdeni.

Nagy Vilmos.

A gordiusi csomó

Folyó év február hó 23-án, hosszú vergődés után egy mértföldjelzőhöz érkezett el az Erdély s Magyarország közé beékelte román terület református magyarsága. Alkotmányához való nivós ragaszkodását megőrizve, sikerült oly modus vivendi-t találnia, mely az államhatalom kezelőinek scrupulusait is teljes mértékben kielégítheti.

Az egyház belső berendezkedése, mint az egyház autonóm belügye, sértetlenül került ki tehát a félreértésnek minősíthető konfliktusból. Most már kétségtelenül a kormányhatalom sem fog késni, hogy az államszuverenitást soha sem érintő autonóm álláspont tudomásul vétele mellett a király legfőbb felügyeleti jogának az egyházi törvényeink értelmében szerezzen érvényt.

Egyházjogaink szerint ma már meglévő az egyházkerület, következik a legfőbb végrehajtó szervnek, a konventnek s a legfőbb törvényhozó és intézkedő szervnek, a zsinatnak megalkotása. Napról-napra világosabb lesz annak az álláspontnak helyessége, hogy az egyház épületének felhúzása is a természet törvényei szerint kell, hogy történjék: alulról felfelé. Így alakultak meg a társadalom különböző tagozatai s maga az állam is. A ma is érvényes egyházi törvényünk rendelkezéseit kiépítve fogjuk tehát a még hiányzó szerveinket kiépíteni, de itt már számolnunk kell a törvényben előre nem látott változásokkal, amelyek törvénytörő intézkedésként az összeformni készülő kész tagozatok megegyezését teszik elkerülhetetlenül szükségessé. Meg kell állapodnunk ugyanis egyéb, kevésbé lényeges dolgoktól, eltekintve a konvent és zsinat alkotó tagjainak számarányára nézve az erdélyi egyházkerülettel. Ha ekként e két legfőbb alkotmányos fórumunkat életre hívtuk, akkor a többi függő kérdés elintézése már magától megjön. Kétségtelen, hogy mindkét említett fórum az erdélyiek többsége mellett fog megalakulni. Hiszen az erdélyi kerület lélekszáma mintegy két és félszer annyi, mint a mi kerületünk. Az intézkedések ekként az erdélyiek gondolkodásának kinyomatai lennének az esetek legfőbbjében, mi azonban azt hisszük, hogy a kisebbség érdekeinek majorizálásától ez esetben még sem kell félnünk. Amire mi reformátusok

törekszünk, az mindnyájunk közös célja és eszménye s ha van is eszközeinkben minuciózus eltérés, viszont a belátás, önmérséklet, hitbuzgóság és kötelességtudás zöld bokrai fogják szegélyezni azt az örvényt, amelyen a két testvérkerület kezét kézben tartva, egy testként fog haladni az örök igazság, az evangélium világossága felé.

Dr Thury Kálmán.

Szerkesztőváltás

Tarnóczi Lajos letette kezéből a szerkesztői tollat, s a mai naptól kezdve megvált az „Egyházi és Iskolai Szemle”-től. Ős erő, sok tudás, tisztánlátás és hatalmas ítélőképesség gazdag fegyverzetével indította utnak ezt a lapot, sőt megfelelő írói gárda hiányában nagy szellemi áldozattal tartotta színvonalon mindenkor. Abban a nagy elvi küzdelemben, mely az egyházkerületi alakulás kérdésében két táborba osztotta a tisztántuli egyházkerületből Romániához csatolt református magyarságot, s ennek vezető férfait, — az oroszlanrész tagadhatatlanul az övé volt. Erdemből nem von le semmit sem, ha a mindennekfőlött álló igazság érdekében talán néha a kelleténél keményebb volt és tolla felszisszenést okozott. Mi csak sajnáljuk, hogy neve e lap éléről lekerül: de hisszük, hogy kipróbált írói tevékenysége nem jelenti a qui procul a negotiis féle kényelmet. Épen azért nem is bucsuzunk tőle, mert lehetlenségnek tartjuk, hogy kezében a toll pihenni tudna. Ha jönnének tehát pillanatok, melyek az örök igazságnak és jognak minden kertetés nélkül való védelmét kívánnák, több mint bizonyos, hogy a porondon ismét találkozunk.

Addig, míg a szerkesztőség teljesen kialakul, a lap vezetését Konrád Géza püspöki titkár veszi át, akinek nyugodt temperamentuma kezeség arra nézve, hogy szóban és írásban nem ellentéteket, hanem megegyezést keres. Kérjük lelkésztársainkat s világi atyánkfiait, hogy értékes támogatásokkal legyenek segítségül abban, hogy lapunk elvi magaslaton állva, tovább is önzetlenül szolgálhassa nagy érdekeinket.

Egyházi hírek

Lelkészi kongresszus. Az erdélyi lelkészegyesület elnöksége felhívást intézett a püspöki hivatalhoz, hogy legközelebbi gyűlését Nagyváradon óhajtaná a közfelfogás szerint megtartani. Ha a szándék elé akadály nem gördülne, abban az esetben, a jövő hónap második felében, esetleg

későbbi időben a gyűlést ily értelemben hirdetné meg. A püspöki hivatal ezidőszert határozott választ még nem adhat, mert az egyházkerületnek püspök-felszentelő gyűlése, amely előreláthatólag nagyobb érdeklődést kelt és vidékről is többen szándékoznak Nagyváradon megjelenni, — a határidő megállapítását nehezíti.

Lapunk 4. és 5-ik számát a szerkesztőségben bekövetkezett személyváltozás miatt összevontan adjuk tisztelt olvasóinknak. A késedelemért szíves elnézést kérünk.

Kérelem. Ismételten és bizalommal felkérjük lapunk olvasóit, hogy hátralékos előfizetési díjaikat beküldeni méltóztassék.

A nagyváradi presbytérium f. évi március hó 5 én tartott gyűlésében a lelkipásztor megbecsülésének ritka és főlemelő példája történt. A tárgysorozat megkezdése előtt dr Thury Kálmán főgondnok emelkedett szólásra, amelyben lendületes, szép szavakkal és melegséggel üdvözölte a presbytérium és gyülekezet nevében Sulyok István lelkész-elnököt abból az alkalomból, hogy a királyhágómelléki püspöki hivatalt elfoglalta. Majd Csernák Béla lelkész tett indítványt, hogy ennek a nagyváradi református egyház életében annyira nevezetes ténynek megörökítésére az egyház a Sulyok István lelkész 33 éves itteni működését méltóan megillető megbecsülés és elismerés biznyságául az ő nevére alapítványt tegyen, amelynek rendeltetése felől később a kiküldött bizottság javaslatot terjesszen a presbytérium elé. A presbytérium Sulyok István elévülhetetlen nagy érdemeinek tudatában, benső örömmel járult az indítványhoz.

Dr Fráter Imre közkörházi főorvos, egészségügyi főtanácsos, egyházunk buzgó hive és leányinternátusunk már 25 évótaáldozatkész házi-orvosa március elsején töltötte be igazgatói működésének harmincadik évét, amely alkalomból barátai és tisztelői nagy számmal keresték fel otthonában, hogy szeretettel üdvözöljék. Hálásan jegyezzük fel ez alkalommal, hogy a szelid lelkü, szerető szívü doktor jóságát nem csak a kórház ápoljtjai tapasztalhatták, de a mi intézményeink is; azok között elsősorban leányinternátusunk. Az Ur áldása kísérje tovább is.

A bihari egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa február 2-ára jelzett gyűlésében egyik panaszlott lelkész ügyében felmentő ítéletet hozott, a másik ügye pedig békés uton nyert elintézését.

Komoly nő, lehetőleg papi vagy tanítói családból, jó fizetéssel családomnál mint házvezetőnő, alkalmazást kaphat. Dr Gyenge János tanár Nagyvárad, Bethlen-utca 11. sz.

Hivatalos rész

Királyhágómelléki reform. püspöki hivatal.

320—1922. sz.

Nagytiszteleltü Esperes, tekintetes középiskolai Igazgató és iskolaszéki Elnök Urak!

Egyházkerületi közgyűlésünknek az állami ünnepek tárgyában kelt következő határozatát van szerencsém becses tudomására hozni, mihez tartás és alkalmazkodás végett.

„Közgyűlésünk a közoktatásügyi államtitkárság 959—1921. sz. rendeletében felsorolt és már körlevélben közölt állami ünnepeknek megtartását a főhatósága alá tartozó iskolákban elrendeli. Az iskolai ünnepélyek megtartásának módoszatai a nézve az egyházkerületi középiskolai felügyelő terjesszen javaslatot a legközelebbi közgyűlésünk elé.”

Addig tehát, míg ezt a javaslatot az egyházker. közgyűlés elfogadná és határozati erőre emelné, arra hívom fel az igazgató és iskolaszéki urakat, hogy a helyi viszonyok és körülmények figyelembe vételével megállapított program szerint tartsák meg ezeket az iskolai ünnepélyeket.

Nagyvárad, 1922 március 3.

Sulyok,
püspök.

Királyhágómelléki reform. püspöki hivatal.

321—1922. sz.

Nagytiszteleltü Esperes és iskolaszéki Elnök Urak!

Az államnyelvnek elemi iskoláinkban való tanítása és a népiskolai nyomtatványok használata tárgyában egyházker. közgyűlésünknek következő határozatát tudomásvétel végett van szerencsém közzétenni.

„Egyházkerületi közgyűlésünk megállapítja, hogy az állam nyelvének magyar tannyelvű hitfelekezeti iskoláinkban való tanítására nézve semmiféle rendelet nem jelent meg. Erre az iskolalátogatók, mint az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 40. §-a második bekezdésében olvasható követelményre csak rámutatnak. Ugyanezen törvény 33. §-a intézkedik a nyomtatványoknak az állam nyelvén való kiállítására vonatkozólag is, minél fogva megfelelő intézkedések megtételét az iskolák érdekében az egyházak figyelmébe ajánlja közgyűlésünk. A kétnyelvű nyomtatvá-

nyok addig is, míg az egyházkerület ezeket saját maga el nem készíteti, — a szatmári református lelkészi hivatalnál (nagytiszteleltü Bélték Lajos urhoz irányítva) megrendelhetők. A bemutatott ajánlat szerint az „Előmeneteli és mulasztási napló” ivenként 75 bani, a „Haladási napló” ivenként 70 bani és az „Értesítő könyvecske” darabonként 2.65 L. árban számíttatik.

De egyidejűleg azt is közlöm, hogy ugyan ezen nyomtatványokat Béres Károly nagyváradi nyomdatulajdonos (Rákóczi-ut 14. szám) szintén raktáron tartja s az „Előmeneteli és mulasztási napló” ívét 70 bani, a „Haladási napló” ívét 60 bani, az „Értesítő könyvecskét” darabonként 2.20 L. árban hozza forgalomba.

Nagyvárad, 1922 március 3.

Sulyok,
püspök.

Királyhágómelléki reform. püspöki hivatal.

1896—1922. sz.

Nagytiszteleltü Esperes Urak!

A vallás és művészeti miniszter urnak 67.991—1921. sz. leirata folytán becses tudomásra hozom, hogy a lelkészi állásokon bekövetkező változások alkalmával a megüresedett állásra csak román állampolgárok alkalmazhatók. Felkérem tehát, hogy a fizetéskiegészítő államsegély tekintetéből erre a rendelkezésre figyelmet fordítani méltóztassék, hogy ennek elmulasztása miatt meglepetések ne következzenek be.

Nagyvárad, 1922 március 6.

Sulyok,
püspök.

Királyhágómelléki reform. püspöki hivatal.

110—1922. sz.

Nagytiszteleltü Esperes Urak!

A vallás és művészeti miniszter ur 587—1922. sz. leirata folytán van szerencsém becses tudomásra hozni, hogy a miniszter ur ez évi április 1-től kezdve a személyi segédlelkészek részére semmiféle fizetést nem engedélyez. A rendelkezés megváltoztatása végett előterjesztést intéztem, de erre a kedvező válasz ezideig nem érkezett meg.

Nagyvárad, 1922 március 6.

Sulyok,
püspök.

A háboru alatt
leszerelt

ORGONA

sípoknak
ujakkal

pótlását megkezdtem és már eddig is több
református egyház orgonájának

helyreállítását

pontosan elvégeztem. — A nagytiszteletű lelkész hiva-
taloknak szívesen küldök költségvetést, de kérem, hogy
előbb a *leszerelési* bárcát beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonaépítő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi)-út 41. sz.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad

3-6

Hármas-utca 9.

Készít: mindenféle terveket és költségveté-
seket, szakértői megbízásokat és becslése-
ket. Vállal a magas építkezéshez tartozó

minden munkát, javítást és átalakítást.

Szülők figyelmébe!

Ha pénzt akarnak megtakarítani, úgy látogassanak el

SCHNEIDER és MIHELFIHEZ

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 10. [Széchenyivel szembe.]

Gyermek ruha!

Hol megérkeztek!

Bécsi fiú és gyermek ruha u. m.: **fiú- és
leányka kabát különlegességek.**

Bel- és külföldi gyapju-szövetek, szabó-
kellékek dús választékban.

**Nagytiszteletű Esperes, iskolaszéki Elnök
és Igazgató urak figyelmébe!**

A 321—1922. sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláink
részére használni ajánlott

román-magyar nyelvű

iskolai nyomtatványokat

erős famentes papírra nyomtatva raktáron tartom és azokat a következő
legutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Előmeneteli és mulasztási napló, ive 70 bani,

Haladási napló, ive 60 bani,

Értesítő könyvecske, darabja 2 lei 20 bani.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papirokat is legutányosabb
áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jónevű könyvnyomdát b. figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve és azt előre is megköszönve, vagyok
teljes tisztelettel

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadóhivatala

Oradea-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. sz.